

KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY
Posudek magisterské diplomové práce

Autor: Vendula Krejčíková

Studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň základní školy

Název práce (česky/anglicky): Metody kritického myšlení ve výuce českého jazyka ve 4. třídách základních škol / Methods of Critical Thinking in Teaching Czech in the 4th Grade of Primary Schools

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Jelínek, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Jana Tůma Königsmarková, Ph.D.

Hodnoticí kritéria	Hodnocení
Soulad názvu práce s obsahem, cílem, anotací, obsahem a závěrem	A
Teoretická podkladová koncepce, metodika/metodologie, terminologie	A
Schopnost analýzy excerpovaného materiálu/předmětu výzkumu a následné syntézy, interpretace a argumentace	A
Sekundární literatura, tvůrčí aplikace, schopnost kritického komentáře	B
Struktura práce (výstavba textu, adekvátnost použitých stylistických prostředků), dodržení ortografické a gramatické normy, bibliografický a poznámkový aparát, jednotný způsob citací	A

Pozn.: Pro hodnocení se používá zavedené vysokoškolské klasifikace, tedy: A,B,C,D,E,F. Pokud diplomant obdrží v jednom (nebo více) z kritérií hodnocení F, pak je celá BP/DP považována za nedostatečnou.

Vyjádření vedoucího práce k antiplagiátorské kontrole:

Celková podobnost činí přibližně 6 %. Citační norma je v práci řádně dodržena. U podobností se jedná především o podobnost s citovanými publikacemi a s pracemi, které citují obdobné texty (např. vzdělávací program RWCT).

Hodnocení práce – návrh klasifikačního stupně: A

Náměty pro obhajobu (formou otázek):

1. Proč zvolila autorka práce pro přípravu materiálů právě ty podklady, které zvolila? Šlo například u volby publikace *Zhoubné houby* nebo *Vynálezce Alva* částečně primárně o výběr textů, s níž se bude dobře pracovat jí samotné, nebo je v pozadí i jiná motivace? V textu práce je zmiňováno, že daná témata souvisejí s výukou v příslušném ročníku, bylo by však možné vybrat i jiná témata a jiné publikace. Lze říci, že dané knihy jsou pro výuku kritického myšlení obzvláště vhodné, nebo by stejně dobře posloužily i jiné texty?

2. U metody „Volné psaní“ je doporučeno, aby učitel žáky přibližně minutu před koncem žáky „upozornil, že se blíží konec časového limitu, jelikož lidé obecně podávají nejlepší výkon v nátlaku“ (s. 46) Jakkoliv s uvedeným nelze zcela nesouhlasit, může se jednat o dvousečný postup, který části žáků naopak práci zkomplikuje. Napadá autorku nějaký způsob, jak motivaci či pocit nátlaku zvýšit čistě pozitivně, aby práci žáků nemohl narušit stres? Kdyby si při výuce měla vybrat

a volit buďto zmíněný „pozitivní“ nátlak, který by ovšem fungoval hůře, a upozornění na blížící se časový limit, který by u dvou třetin žáků znatelně zlepšil výkon a u třetiny jej zhoršil, co by si vybrala? A proč?

3. V komentáři k metodě „Čtení s předvídáním“ autorka postuluje: „Myslím si, že v tomto ohledu je dětská mysl velmi bystrá, aktivní a originální, na rozdíl od dospělého jedince, kterému fantazie a kreativní myšlení již tolik neslouží. (s. 67) Je skutečně možné to zobecnit takto jednoznačně? Je jasné, že „předvídání“ dospělých účastníků podobné hry bude ovlivněno jejich sdíleným kulturním zakotvením a známými (a někdy až banálními) narativními vzorci. Nebylo by však možné se toto „naplňování očekávání“ odnaučit a předvídat originálním způsobem i v dospělosti? Mohlo by k odnaučení pomoci i vedení pedagoga?

Další poznámky k práci, kritické připomínky:

Nemám mnoho kritických připomínek. Za určitou slabinu práce by mohlo být považováno citování či parafrázování téhož zdroje několikrát po sobě, jak je tomu mezi stranami 13 a 17. Tento postup však nechci vyčítat příliš ostře – kritické čtení či hlubší analýza daného zdroje by do určité míry šla proti duchu teoretické části práce, která je přiznaně přehledová. I tak by však práci mohl prospět i zhodnocení případných úskalí, které s sebou výuka kritického myšlení uvedenými způsoby přináší, popřípadě vyrovnání s námitkami, které jsou vůči jejímu užívání ve výuce bezpochyby z některých pozic pronášeny.

Praktická část je cenná jak poskytnutými materiály, tak velmi inteligentními a promyšlenými zhodnoceními jednotlivých metod, které – přestože se jedná o reflexi jednorázových zkušeností – směřují do určité míry až k obecnému pohledu na dané postupy.

Text je napsán na poměry studentských závěrečných prací nadprůměrně kultivovaným stylem. V poměrně vzácných případech, kdy se autorka rozhodla pro méně odbornou formulaci, je taková formulace obvykle uvedena v uvozovkách a působí spíše jako prvek oživující text než jako prvek, který by byl narušen odborný styl – například: „Změna v pojetí výuky nastává tzv. „od píky“, kdy se celý vyučovací proces orientuje na konstruktivistický přístup.“ (s. 17)

Datum a podpis vedoucího práce: 10. 4. 2023